

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ В З'ЯЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК ХЛІ. Ч. 86. Джерзи Сіті, Н. Дж., п'ятниця, 14 квітня 1933. VOL. XLII. No. 86. Jersey City, N. J., Friday, April 14, 1933. THREE CENTS.

НАПРУЖЕННЯ МІЖ НІМЕЦЬЧИНОЮ І ПОЛЬЩЕЮ МОЖЕ ДОВЕСТИ ДО ВІЙНИ

ВАШИНГТОН. — Як німецький так і польський уряд намагаються недопустити до німецько-польського напруження. Та всетаки ситуація тепер така, що може вихнути кожної хвилини війна між Німеччиною і Польщею. Протинімецький бойкот, протинімецька пропаганда, нищення німецьких підприємств у Лодзі та зневажання німецьких дипломатичних представників викликають у Німціх величезне огірчення, яке може довести до зривання дипломатичних зносин з Польщею. А пограничні сутички, які тепер дуже часто проковкують польські стрілецькі організації на німецько-польській границі, можуть стати початком дійсної війни.

На всякий випадок усі ті польські протинімецькі виступи доводять Німців до того, що вони годяться цілком отверто до відповідної відплати. Це тільки питання часу, коли та відплата прийде.

Такі вісті кривують в американській столиці. Польський амбасадор, Станіслав Патеке, хоче те все осадити та подати, що Польща хоче жити в згоді з Німеччиною, чого найкращим доказом є та обставина, що законила з нею досі понад 150 різних договорів.

ЗАЛОЖЕНО УГОЛЬНИЙ КАМІНЬ ПІД УКРАЇНСЬКИЙ ПАВЛЬОН

ТЕЛЕГРАМА З ШКАГА ДО "СВОБОДИ": — Заложено угольний камінь під будову Українського Павльону в присутності великого числа людей і представників українських установ у Шкаго. Провідником церемонії був д-р Мирослав Сімонювич. Від імені України промовляв пані: Стефанія Чижович і Марія Бек. Від імені Комітету Світової Вистави закликали привітати майор Страйменс і майор Кітінг. Була чудова погода. Свято випало чудово й відбулося з успіхом. — Д-р Сіменс.

РУЗВЕТ ЗАОЩАДИВ \$1,020,000,000.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт dokonав у перших 6 тижнях своєї адміністрації великого діла, бо заведеними ощадностями довів до того, що державні видатки на рік 1934 зменшено на \$1,020,000,000. Навіть найбільш оптимісти не надіялися цього. Підчас виборчої кампанії Рузвельт заповів, що заощадить 25%, а тепер заведені ним ощадності вносять уже 31% державного бюджету.

ЗА МІНІМАЛЬНУ ПЛАТУ ДІЯ ЖІНОК І МАЛОЛІТНІХ.

ВАШИНГТОН. — Президент звернувся до губернаторів 13 штатів з проханням подати про те, щоби легіслатури тих штатів ухвалили мінімальні платні для жінок і малолітніх в такий спосіб, як це сталося в ньюйоркських штаті з починком губернатора Лімена.

БЕРЕТЬСЯ ДО БАГАТИРІВ.

СЕЙНТ ПОЛ. — Губернор Олзен заповів, що як не буде полегші безробітним, то він звизьметься за конфіскацію маєтків багатирів. Ця погроза відноситься до штетного сенату, який, на думку губернатора, складається з "самих консервативістів, котрі не допускають у легіслатури до ніякої ухвали допомоги безробітним. Губернор заповів, що як тепер не переїде закон про забезпечення на випадок безробіття і не буде дана допомога безробітним, то це буде визовом, кинимем безробітним капіталістичною системою. Як не буде іншої ради, тоді треба буде післати полісменів до хат богачів і там забирати те, що вони повинні були дати з доброї волі на ратунок безробітним."

БОРА ДОМАГАЄТЬСЯ ВИЗНАННЯ СОВІТІВ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Бора знову завзявся за визнання совітів. Покинувався теж на буйшого губернатора Смита, котрий писав, що визнання совітів нічого Америці не пошкодить. Смит твердив, що цілу совітську пропаганду, якої так бояться деякі кола, можна дістати за 5 центів. Бояться її, значить kwestіювати американський характер і американську інтелігенцію.

НОВИЙ АМБАСАДОР ДО ПОЛЬЩИ.

ВАШИНГТОН. — Амбасадором до Польщі іменовано Джеймса М. Корлія, мейора міста Бостон. Корлі хотів dokonче бути амбасадором до Ітадії, але те місце вже було прибрняне другою і Корлі був змушений перебрати дипломатичну місію у Польщі.

НЕ ВІРИТЬ В УСПІХ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

НЮ ЙОРК. — Америку покидає граф Карльо Сфорца, буйший італійський міністер заграничних справ, відомий знавцем політичних відносин в Європі, автор багатьох книжок, у яких він розбирав і трагічне положення Західної України. Він каже, що нема надії, щоби міжнародна економічна конференція уніфікалась успіхом, бо в Європі говорять тепер ріжними мовами. Демократію годі погодити з диктатурою. Треба впершу чергу створити в Європі іншу політичну атмосферу, а по тім буде можна говорити і про економічні справи.

ОБЕДНАННЯ ПОСЛІВ ІЗ ЗАКАРПАТТЯ.

Посли й сенатори коаліційних партій із Закарпаття зібралися 18. березня в Ужгороді й вирішили створити вільне обєднання під назвою: Парламентарій Представників Коаліційних Партій (П. П. К. П.) у Підкарпатській Русі. Метою обєднання є солідарні виступи й оборона інтересів Підкарпаття. Зібранні назвали на прєдсідання П. П. К. П. сенатора І. Шурковича й д-ра Е. Бачниського та посла Ю. Гуса, який будуть змінювати чергую. При кінці П. П. К. П. ухвалили довшу резолюцію, в якій виступають рішучо проти ревізіоністичної мадлярської пропаганди, спрямованої проти шлюсти члєса рєпублики і проти несподіванки Підкарпатської Русі. Кінчиться та резолюція так: Населення Підкарпатської Русі ніколи не допустить, щоби його край був прилучений до якоїсь іншої держави, і свою свободу готово оборонити навіть своїм життям".

НОВІ ДЖЕРЕЛА НАФТИ В АВСТРІЇ.

Недалеко Відні відкрито нові поклади нафти. Це досі невідомо, які вони розміром, але великі на всякий випадок не будуть. В Горішній Австрії відкрито нові поклади земного газу. З тієї нагоди союз австрійських нафтових техніків влаштував у Відні нафтову виставу.

ПРОТИЖИДІВСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ.

З Білостоку повідомляють, що в Граві прийшло до протижидівських заворушень, причому юрба, підложена єврейськими агітаторами, била більша з єврейських мешканців, скєлах і божиці. Місцевий староста укарав адміністраційним шляхом кілька людей арештував 7 до 28 днів.

МІЛІОНОВІ ЗЛОВЖИВАННЯ.

У варшавському окружному суді розпочався процес інж. Едварда Русшевського за мільйонні зловживання при будові будинків для міністерства пошти і телеграфів. Генеральна прокураторка згодосила претенсії до Русшевського на 1,300,000 зол. Розправа, до якої покликано 100 свідків, потреває два тижні.

ЗА СПРОНЕВРЕННЯ.

Перед карним трибуналом у Львові стану 22 березня С. Верещак, начальник громади Городище, пов. Рава Руська, за спроневерення. Верещак присвоїв собі ріжні громадські оплати з кількох років і 600 зол з датків, признавляючи на будову церкви. Крім того спроневерив значні гроші від ріжних приватних осіб і фірм. На розправу прийшов без адвоката і сам боронився.

ТРАГІЧНА ЛЮБОВ.

Під потаг, що їхав з Варшави до Мінська Мазовецького, кинулася до молодих людей, держачась за руки, і згинула під колесами. Доживляючи стверджують, що це 17-літній студент Зенон Вільчійський, 17-літня Наталя Жабіцька. Ліпшия кілька проінвалідували характер до рідних. «Не можемо жити без себе!» — було на них написано.

АРЕШТУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ У ПОЗНАНІ.

Познанські часописи повідомляють, що в Познані арештували 20 українських студентів, між ними Староселовський, Стародуба та Лялію Пашкевич.

ЗБРОЙНІ СИЛИ МАЛОЇ АНТАНТИ.

Чезеловаччина, Югославія і Румунія розпоряджають тепер воєнним матеріалом у таких кількостях: 3 мільйони крісів, 50,000 скорострільів, 8,500 гармат, 300 тисяч і 200 авт та броневиків. Зпоміж тих держав тільки Чехословаччина має воєнні матеріали, випроковуючи майже все у себе; що більше, вона доставляє їх союзним державам. Югославія і Румунія мають взагалі промисл 400 розвинений, отже спорадують воєнні матеріали й доводять їх Чехословаччині й Туреччині. Югославія закупила в тих державах поперех тільки 12,000 скорострільів і всі тенки та броневики, якими розпоряджає. Румунія закупила 150,000 крісів, 8,000 скорострільів, поперех 400 гармат і всі воєнні тенки та броневики.

Найкраще пригтована мільтарно Чехословаччина: має 8 фабрик крісів, 5 фабрик гармат, 12 фабрик муніцій, 7 фабрик пороху і вибухових матеріалів, 8 фабрик вантажних самоходів, 5 фабрик тенків і броневиків, 4 фабрики літаків, 5 фабрик хемічних газів і 8 фабрик протигазових масок. У всіх цих фабриках працюють 40,000 робітників.

Зовсім інанше представляється воєнний промисл Югославії, яка не унаслідила, так як Чехословаччина, передвоєнного промислу від великої мільтарної держави. В Югославії щойно значає твориться воєнний промисл. Повстають фабрики крісів, скорострільів, хемічних газів, а навіть літаків. Дуже слабо розвинений воєнний промисл теж у Румунії.

ПОМЕР НАПРУЖИЛИЙ ЧОЛОВІК В АНГЛІЇ.

В Англії помер найгрубший чоловік, що називався Лават. Він був фермером, важив 250 кілограмів, а помер у 64 році життя. Його побут у Лондоні був своєрідно сенсацією. Коли йшов вулицями, юрби люде йшли за ним, а прокожі зупинялись на вулицях, бо своєю постатю звертав він увагу вогле. В театрі мусили пригтовувати для нього спеціальну збудовану крісло, не лише на те, щоби він міг виглядати в нього сєті, але і щоби вони вдержали його тугар. Раз вертався він з театру фіякром. Коли проїхав 20 метрів, фіякер попомівся, колеса розлетілись, а Лават опинився на землі. А причиною цього нещастя була лише його вага.

ВИПАЛИЛА ЧОЛОВКОВИ ОЧІ.

Жінка сторожа арешту в Гімспьку, Леона Тартака, який не жив з нею в згоді, заруджав її, а коли вона покинула його — перєселував і не давав спокою не лише їй, але і тим господарям, у котрих вона служила, рішала помститись на чоловіці. В тій цілі купила флажон сірчаного квасу, який обляла чоловіка при першій зустрічі на вулиці, внаслідок чого Тартак утратив зір.

НЕЩАСЛИВА ЗАВАБА ГРАНАТОЮ.

Василь Курма, 15-літній хлопєць з Олені, пов. Товмач, знайшов у позі артилерійської гранату, якою почав бавитися. Нараз граната вибухла й обірвала йому пальці обох рук. Крім того ранила в лице паврубка Слава Гоголатова.

ЗГОРЛА ДИТИНА.

Олена Якубчик з Дори вбралася до Деянтиня, лишивши в хаті двоє маліх дітей. Бавлячись коло печі, діти отворили дверцята і викинули на підлогу вугля, від якого повсталла пожежа. Одна дитина, 3-літня, не встигла вратуватись утечею і так попеклася, що незабаром померла.

РОСІЯ ПІДВОЗИТЬ ВІЙСЬКА ДО МАНДЖУРСЬКОГО КОРДОНУ.

КОНФЛІКТ ЧЕРЕЗ СХІДНО-КИТАЙСКУ ЗАЛІЗНИЦЮ РОЗРОСТАЄТЬСЯ.

ТОКІО (Японія). — З Харбіна та з інших міст Манджурії, положених на сибірському кордоні, доносять, що більшовики почали концентрувати свою армію на кордоні Манджурії та Забайкальчю. Свіжі війська спішно підвозять сюди з Чельїнської, Чіти, Благовіщенська та з інших міст Сибіру.

Це відповідь більшовиків на домагання манджурського уряду повернути до Манджурії вагони та паротяги, що належать до Східно-Китайської залізниці, які Росія забрала на свою територію. Манджурський уряд перєрвав пряме залізничне получення між Манджурією та Забайкальчю. Покинула її більшовики, ні уряд Манджурії не йдуть на ніякі поступки.

Японці навіть сподіваються можливості війни між Манджурією та Росією. Лише вони бояться, що тоді Китайці почнуть активну воєнну акцію на кордонах провінції Джеголт та повстанську акцію в самій Манджурії.

ЯПОНСЬКИЙ НАСТУП ПОШИРЮЄТЬСЯ.

ШАНГАЙ (Китай). — Япоиска армія далі веде успішний наступ проти Китайців на терен північного Китаю. Япоискі війська захоплюють все більші простори в південному та західному напрямі. Китайські війська не ставлять поважного опору. Япоискі літаки збомбардували місто в Монголії. Японці кажуть, що вони там старались розганяти китайські війська, які зі сторони Монголії нападали на провінцію Джеголт.

АНГЛІЙСЬКИЙ ІНЖИНІР "ПРИЗНАВСЯ ДО ВІЙНИ".

МОСКВА (СССР). — На процесі англійських інженірів та російських, які служили в компанії Метрополітен-Вікєрс, інженір Мек Донелд "признався" до всіх прогнєв, які закладає йому акт обвинувачення, закладений чєкістами. Більшовики обвинувачують англійських інженірів та їх сослужбовців Росія у саботажі, шкідливстві та в шпигунстві на користь Англії.

СВІДЧЕННЯ МЕК ДОНЕЛДА ВИМУШЕНІ.

ЛОНДОН (Англія). — Вся англійська прєса й урядові та політичні кола кажуть, що "признання до вини" інженіра Мек Донелда є вимушене чєкістами. Він свідчє увесь час у чєкістській в'язниці й до нього нікого не допускали, крім більшовицького прокуратора та офіційного державного радньського оборони.

Свої свідчення Мек Донелд робив, не дивлячись в очі своїх товаришів та начальників, а поставлений свідчити віч-на-віч з його начальником, інженіром фірми, Торнтоном, він не міг нічого говорити, поки чєкісти не повернули йому спично до Торнтон.

ВАТИКАН НЕ СЛУХАЄ ПІТЛєРА.

РИМ (Італія). — Віцеканєр Франц фон Палєн відбув аудєнцію в папі римського. Він старався, щоби Ватикан погодився на те, що католицька партія в Німєччині стане цілком на стороні Гітлера. Крім того Палєн хотів, щоби Ватикан уложив новий конкордат з державним урядом Гітлера, замість існуючих тепер окремих конкордатів з Баварією, Прусією та Баденом.

КАЖУТЬ, ЩО ВАТИКАН НЕ ПРИХИЛИВСЯ ДО ПРОХАННЯ ФОН ПАЛєНА. ТОМУ ВІН ПОТЕРПІВ НЕВДАЧУ, ХОЧ СПОДІВАЄТЬСЯ, ЩО ФОН ПАЛєН ВІДБІДЕ ШЕ ОДНО НАРАДУ З ПАПСЬКИМ ДЕРЖАВНИМ СЕКРЕТАРЕМ, КАРДИНАЛОМ ПАЧЕЛІ.

На нарадах Мусоліні з фон Палєном та з австрійським канцлером Дольфусом велис розмови про злучення Австрії з Німєччиною. Кажуть, що Мусоліні не дуже стоїть за цей плян, бо всетаки хоче добитись союзу між Італією, Німєччиною, Францією та Англією.

ОРГАНІЗОВАНИЙ ПОТРОМ ЖИДІВ.

БЕРЛІН (Німєччина). — Уряд Гітлера видав наказ, що з державної служби мають бути звільнені всі Жиди, навіть такі, яких діти вже асимілювали. Вимок буде зроблений лише для тих, котрі знаходяться на службі ще зперед 1914 року, або котрі були самі в армії на фронті, чи в котрих батько або син загинув на війні.

Таксамо з усіх державних посад мають бути виділені комуністи й ті, що, "недалеко від них політично стоять". В останньому випадку гітлерівці мають на увазі соціалістів та демократів узагалі.

ВИКИНУЛИ КОМУНІСТІВ З ПАРЛАМЕНТУ.

СОФІЯ (Болгарія). — З парламенту викінчено 28 послів, які належать до незаляглого робітничого партії. Премієр міністер, який домагався їх виділення з парламенту, каже, що всі вони є члєнами комуністичної партії, яка тепер лише перемінила свою назву, провадячи далі комуністичну роботу.

"СВОВОДА" (LIBERTY)
 FOUNDED 1893
 Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
 at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
 Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
 Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914, under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
 Three cents a copy

One year	\$ 7.00
Six months	\$ 3.75
Three months	\$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:

One year	\$10.00
Six months	\$ 5.50
Three months	\$ 2.75

За оголошення редакції не відповідає.
 За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
 3 Канади надіслати пошлати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
 Tea. "Свобода", Montgomery 5-0498. Тел. У. Н. Союзу: Montgomery 5-1838
 Адреса: "СВОВОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПІД РОЗВАГУ ДЕЛЕГАТАМ XVIII. КОНВЕНЦІ У. Н. С.

Через загальне голосування дуть вони обов'язані ходити і змінено характер Українського Народного Союзу із запово-го товариства на аскураційну організацію. Переріба-теперішого нашого статута та застосування його до по-треб і вимог перецидованого Союзу буде найбільшим завдан-ням надходячої конвенції.

Згадую про це тому, щоб деле-гати зрозуміли, яка велика праця лежить на конвенції, та щоб заалагдай постановили, щоб не допустити до того, щоб не трачено часу на особі-бі порахунок одиниць, зобови дотепи, негідне пове-дення й пусу бачаку; зате треба як найкорше поалагодити справу із зйізтами, щоб відповідані час на дискусі-ю, а коли прийшли найваж-ліші справи для добра нашої організації та справа Сиротин-ського, то було в суботу по-позудати й делегати стояли на сазі з капелюхами в руках та киваючи головами, осталяли все до поалагодження Екзеку-тивні членів Головного Урядови. Екзекутива мусіла поалагодити підчас свого урядования багато непокірних конвенці-ю справ, бо остання конвенції не вивалялася як сід із свого завдання.

На надходячий конвенції ври-таре так много справ, що годі тут їх всіх висчислити, а ле навіть і предвидіти; я хочу лише натякнути на деякі важ-ні справи. Конвенція повинна виріши-ти, як буде положення члена, котрий вибере продовжену, а бо виплачену грамоту. Чи бу-де він дальше змушений ходи-ти на відвідані мітінги, пла-тити відвідані вкладки як при-кривати інші відатки, як при-римо бали, або ліквіду, чи зоста-не він увільнений від всіх обов'язків і привілеїв своїх проти свого відділу. А коли сиротинський запома-ток зяється розсудливий, то-го Согол (\$85, 152, 165 грошей про фонд запомагок, і 98 грошей про фонд убогих). Двоє членів закоріа, або занадто в невилічному хоробу — або колиб він сховаів зміна-чення своєї аскурації через 226, — хто буде обов'язаний зявлятися такому зміню. Також члені, котрі сховаів плати-ти річно або річно, чи бу-ють гармиші надавали батері як-такі дивний, а притім не-мало гірший вигляд.

Була це батерія смерті! Біля полку не стало набо-ві для батері гавниць і її зав-дання скінчилося. Вона мусіла відійти вад. По довірі друзі батерії зрозпачаюся і так батерія 5/4 остала сама, для захисту підборського відтин-ку. Пополудні, коли ми відпо-чивали по довгих боках, зяви-лися воєнні літаки та кинули в бомб на батерію, одяк без-дестині падаі до гармати пу-шкар Плото, профірив приїдї і бумс... полетіла гармата на "Лівя". — Аби си думав, жив він нам шов зробив!" засміялися гармиші. Та мабути не почув алка, бо завернув назад і зчав обстрілювати батерію з машинного кріса і знов без ніякого вислуду.

— Він стріляє мухи у возду-ху, реготалися гармиші. — Галдіт, з Михалашева іде який розстріляв... Не вже це ворог заскочив нас зазд? Ні, це неможливо. Але чому маюв наприч нас, а не на Виниши? — Ко-либ це були наші...

Розвідчик Думанський ско-пичив члалом і по хвилі при-рідився війску, що це наші члени і розстрілюють Курью поведе-нню на Чортківську Скалу справника: "Збрік!" і біля батерії надавали батері як-такі дивний, а притім не-мало гірший вигляд.

Була це батерія смерті! Біля полку не стало набо-ві для батері гавниць і її зав-дання скінчилося. Вона мусіла відійти вад. По довірі друзі батерії зрозпачаюся і так батерія 5/4 остала сама, для захисту підборського відтин-ку. Пополудні, коли ми відпо-чивали по довгих боках, зяви-лися воєнні літаки та кинули в бомб на батерію, одяк без-дестині падаі до гармати пу-шкар Плото, профірив приїдї і бумс... полетіла гармата на "Лівя". — Аби си думав, жив він нам шов зробив!" засміялися гармиші. Та мабути не почув алка, бо завернув назад і зчав обстрілювати батерію з машинного кріса і знов без ніякого вислуду.

— Він стріляє мухи у возду-ху, реготалися гармиші. — Галдіт, з Михалашева іде який розстріляв... Не вже це ворог заскочив нас зазд? Ні, це неможливо. Але чому маюв наприч нас, а не на Виниши? — Ко-либ це були наші...

коли член закоріа, має право взяти собі позику на свою грамоту, щоб заругуватися. Коли впаде в невилічному не-уду, йому булоб порадою взяти виплату, або продовжену грамоту. Залежить від того, на яку неуду хорій. Чи не булоб добре шквінкою скасувати за-помаги для хорих, а остави-ти лише нижчий фонд для о-калічків? Очевидно, колиб було прийти до скасування грамоти для хорих, ескзекути-ва мусілаб засигнути правної пра-ди, чи можливо зробити та-ку зміну. Члени, котрі дотепер аскурувалися, мали наділо, що у випадку їх неуду вони ма-ють право до якоїсь запома-ги. Заходять питання, чи кон-венція може ім таке право ви-дирати. Також питання, котрі зобов'язані до виплати, чи робити з тими членами, котрі в теперішній час в невиліч-ному хорі, й котрі одержують річну запомагоу?

Коліб загальна олінія бачу-за те, що вони оставили фонд запомаговий по старому, то відпавлений вже нині фонд відпавлений майже вичерпав. Наші члени старіються. Через ліхе економічне поло-ження не маюв вони можливо заспокоїти як сід своїх життєвих потреб, жінки, му-жиді, а додаючи до цього гризоту й душевне пригноб-лення, не диво, що наші чле-ни в дуже слабо відпорні на всі хороби. Та чим більше члени будуть старітис, тим більше будуть неуди між ними збільшатися і власне тому фонд запомаговий мусить бу-ти підвищений, щоб бо члени виплачувати всі слішні домаганія.

Потрібно також зазначити виразно, чи це в фонд убогих фонд запомаговий для всіх. Трапляється, що занедажує член та лежить в ліжку дов-ший час; одначе він фінансо-во добре стоїть і тих \$25 чи \$50, котрі він дістане з фонду запомагового, для нього ост-аточно великої ріжнці не становлять. Інші члени, котрі як хорували, але в далеку тяжким положежню, підляють шпиталю на несправдливо. Вони розуміють, що запомаги даються лише убогим. Тому в статуті треба виразно зазна-чити, що до запомаги маюв право всі члени.

Ще одна справа щодо фон-ду запомагового в \$ 167 ска-зано, що вже по однім році членства, коли член занедажує на невилічному хоробу, йому факт наглядно свідчить, належається річна запомага в шобато члену не маюв лю-дяности до своєї організації та не дбають про її касу. Вла-дженого бою, ставали гармиші в струнці ряди.

Я передав ім похваду ко-манд за їхню працю та згадав про наші врати в Підбріж; батерія 5/4 мала одного вибо-того, з тринех, двоє пропав-ших (мабути поалени). Коліб гармата в Лисинцах була за-скочена ворогом, гармиші по-чали відступ до своїх, при чо-му поляг гармиш Сомо Юган, а віступ Потоцій ранений по-лав у полон. Батерія 1/4 мала одного виботого і 6 ранених. В цьому дні батерія 5/4 вистрі-ляла 2,500 набоів!

Знов команда "Поїр!" — "Розійтись!". Хвилю були не струнці слух-няній стрільби. А тепер го-мо-нять усі везело, радуються, не видно між ними ріжнці.

Дуже було, щоб діти, які перепадають із молодечею перхотант до старших, діста-вали якусь грошеву нагороду, хочби на покриття кількох мі-нішніх своїх вкладки. Тепер в два роди діточого забезпече-ня: по 25 ц. і по 50 ц. на мі-сяць. Ті, що аскурували по 50 цит., дістають якийсь грошевий афорет. Тепер треба переви-сти ухваду, щоб діти, коли будуть дістають до стар-ших, дістають половину того, що дістають діти, котрі пла-тять по 50 цит. Втрати на тім ніякої не буде, а в такий спосіб можна задержати багато молодий при Союзі.

Конвенція також повинна прийти до якогось заключення в справі Сиротинця, а що не треба "присигнати" її справі від-повідані час, шоби можна бу-ло спокійно й розумно її об-говорити. Є це справа так широка, що нема тут місця на її обговорення. Я озна значу, що цілком не підходяв, коли ескзекутива назначит спеціальну комісію, която бу-де реферувати справу Сиротинця.

Тех було б добре пере-вистити ухваду, шоби протоко-ли, як конвенційні так і з річних засідань Головного У-рядови, були засвідчави особі-ю брошурою і розіслані ождому делегатови та секрет-ареви відділовому. Такі бро-шурі складалися б в архі-вах організації й були би її хроноікою. Ті члени, котрі хо-дять слідити хід і розвій ор-ганізації, не потребувалиб складати витинки із "Сво-боди" (що є досить невигідно), бо мали би до розпоряджен-ня брошурку. Також, коли бу-де друкуватися новий ста-тут, добре було би видати о-собію членку по українськи, а особію по англійськи, від-годи при зносинах з Амери-канцями.

На мій кінець та пронуя замі-слелат і статутую Комісію взяти мій завгаї від розвагу.

Інк Вол. Малевич, радний У. Н. Союзу.

ДОШКА РАТУНКУ.

В сенаті перейшов законопроект про заведен-ня 30-годинного тижня праці. Секретарка праці теж завлялася за цей проект. Значить, ота важна про-блема, про яку так довго й так багато було мови, стоїть перед розважкою, наскільки мова про зако-нодавче тіло. А як це станеся, а в надія, що так буде, матимемо принаймні першу діяну спробу лі-квідації безробіття.

Досі увага нової адміністрації була звернена головно на те, шоби шляхом ошаднестей зрівнова-жити державний бюджет, себто привести до поряд-ку фінанси держави і припинити фінансовий хаос, виниклий башкостями ріжних фінансових ін-ституцій. А тепер треба взятися розгати найбіль-ших боляк: дати негайно роботу мільонам безробіт-них. Такі проекти як здійснення чи навіть публич-на розбудова, то квесті безробіття не розявлять. Вони можуть, як от розбудова, піднести певні гаузи промислу, навіть обектист безробіття, даючи роботу соткам тисяч безробітних, але самої справи безробіття з місяця не рушат.

Нема з боку адміністрації ніякого проекту, я-кий міг би діяти в найближчому часі роботу хоч по-ловини армії 15,000,000 безробітних. Тому сенат, маючи це на увазі, зявлявся шквом несподівано без ширшої дискусії за негайне введення коротшого тижня і дня праці, вважаючи це за останню дошку ратунку. Бо тільки таким шляхом буде можна в якнайкоротший час дати працю яким 6,000,000 без-робітних. Якби це сталося, то зроста би покупна сила отих мільонів, а це знову відбилося корисно на цілій економіці краю, на промислі й торговлі.

Річ ясна, що це буде тоді, коли ті, котрих дні праці будуть скорочені, будуть далі одержувати тусаму заробітну платню, яку брали досі. Коли цього не буде, то шійній той проект багато не поможе. Бо з одного боку зроста покупна сила отих мільо-нів, що дістають працю, а з другого обмежається у видатках такісамі мільони працюючих, котрим змен-шено платні й змучено їх ще далі знизити свою життєву ступу.

Побююються також, що многі фабрики, при-мунені законом зявсти коротший тиждень праці, нових робітників не приймуть, шоби не обтяжати коштів продукції новим видатком. Уже з того вид-но, що попри закон треба ще загального розумін-ня, що 30-годинний тиждень праці в тепер ратун-ком для всіх — промисловців, купців і робітників.

Д-р Володимир Галан, Кмдт Батерії 5/4 У. Г. А.

ХРЕСТ ОГНЮ БАТЕРІЇ СМЕРТИ У. Г. А. 15 КВІТНЯ 1919 Р.

(Гармаши 4 Гарматного Полку У. Г. А. на спомин).

Я зголосив це негідно ко-манді бригади і полку та за-відвалявся батерія гавниць жадад підмоги, амуніції для вадуге, втретє. Буьт на заліз-гармат і піхоти. Сот. Лисков-ничий шлях. Ворог хоче нас ский обивач вислати артиле. зяйти, та ми на це притовири-ську амуніцію негідно за-лиса. З Лисничим біжати на лізничю аби всі самі Підбріж, нас... "Батерія огонь!"

А зявдтам доставити підваміни. І заргали гармати, а реві їх до батерії. Радив також від-ніса на Чортківську Скалу та спустиги негідно до Михалаше-вдівався гіршим відмова-ти, бо піхота допомога може ном. Біжати, блискавк гарма-привити запізно. На воє не вте, стріла за стрілом паде, ре-сенія він зголосив застеріти обонання та нищить ворожу батерію на місці з тим застері-розстрілює. Заргали скоро-женням, що вся відповідаль-ність і голім оком видно, як ність за втрату батерії спадає падаі і котяться ворожі тру-на мене як команданта групи пі-стапа. Наступ відбитий.

пущу та шле стріл за стрілом цілком, наче з кріса. Горя-ча праця. Піт лється з чола гармиші. "Хорунжий, устав-те одну гармату на Чортків-ську Скалу!" Він гавлять на мене та показує на вуха.

"Не ч-у-у-ю!" — кричить. Гук гармат пригушув його. Те саме сталося з гармашиами. Не чуьт голосу на пять кро-ків. Всталяємо ряд і переда-ємомаки. Ворог відбитий!

Біля залізничного шляху зме-ла ворога батерія гавниць. Ту-ди вони пробували наступати цілою батавою. Мабуть шогор-ди більше не будуть наступа-ти.

Ворожа артилерія стріляє, та зме батерію і стріли падають в село. Є ранені... Са-нітарі їх превозують, а ми ждем дальших поاید.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

THE SOVIET AND THE PEASANTRY.

An Observer's Notes. HUNGER IN THE UKRAINE. Wretched Cultivators.

(This is the second of three articles by an observer who recently visited the North Caucasus and the Ukraine in order to see how the collectivisation of agriculture in Soviet Russia was affecting the lives of the peasants. The first article appeared on Saturday, and the third will be published tomorrow).

(From a Correspondent in Russia.)

My train reached Rostov-on-Don—fairly large town, capital of the North Caucasus—in the early morning before it was even light. I had been travelling near "hard" and trying to find out from some of the peasants in a crowded compartment where they were going and why. Many appeared to have no particular object in view; just a vague hope down there things might be better some where else. In Russia, as in most parts of the world, there is much aimless movement just from one place to another. One peasant, however, had a specific object; he wanted to join the army because, he said, one was fed in the army. On the platform a group of peasants were standing in military formation with rifles as in the little market town. There were men who were hought as at once carrying a bundle. Each man, each woman, each child, each carrying a bundle. Some were lined up in military formation made of looking peasants, half-starved and looking faces, candle flames lighting the standing to attention. These may be kulaks, I thought, but if so, they have made a mighty poor job of it. I dined with a number of the guards told me sharply to take myself off.

In Rostov I had a letter of introduction, which I presented, and found myself in a large car with a guide. "There we're building new Government offices, the next stage is agriculture. Fifteen stories high; there a new theatre collective farm workers have and opera house to seat 3,000, gone to Moscow to a conference. Living quarters behind for the Comrade Stalin will address actors; here's a new factory that three years ago didn't exist. plant so many hectares which will blocks of flats for the workers, produce so many poods of grain, latest machinery and sanitation." Then next year... I began to forget the desolation "Are you quite sure, I wanted of the North Caucasus and the to ask, "that the parallel is, group of peasants being lined up in military formation on a cold railway platform in the very early time, Showmanship—most all treatment? Will people torn

characteristic product of the age up by the roots make things worked its magic. "Have you got bread here in Rostov?" I asked weakly. "Bread, of course it we've got bread, as much as we can eat." It was not true, but they had a certain amount of bread. One might go all over Russia like this, I thought—on a wave of showmanship. It explained something that has often puzzled me.

A FUNDAMENTAL FACT.

How is it that so many obvious and fundamental facts about Russia are not noticed even by serious and intelligent visitors? Take, for instance, the most obvious and fundamental fact of all. There is not 5 per cent of the population whose standard of life is equal to, or nearly equal to, that of the unemployed in England who are on the lowest scale of relief. I make this statement advisedly, having checked it on a basis of the family budgets in Mr. Fenlight. I had been travelling near "hard" and trying to find out from some of the peasants in a crowded compartment where they were going and why. Many appeared to have no particular object in view; just a vague hope down there things might be better some where else. In Russia, as in most parts of the world, there is much aimless movement just from one place to another. One peasant, however, had a specific object; he wanted to join the army because, he said, one was fed in the army. On the platform a group of peasants were standing in military formation with rifles as in the little market town. There were men who were hought as at once carrying a bundle. Each man, each woman, each child, each carrying a bundle. Some were lined up in military formation made of looking peasants, half-starved and looking faces, candle flames lighting the standing to attention. These may be kulaks, I thought, but if so, they have made a mighty poor job of it. I dined with a number of the guards told me sharply to take myself off.

Otherwise it was the same story—cattle and horses dead; fields neglected; meagre harvest; conditions moderately good climatic despite; all the grain that was produced taken by the Government; now no bread at all, no bread anywhere, nothing much else either; despair and bewilderment. The Ukraine was before the Revolution one of the world's great wheat-producing areas, and even Communists admit that it is a wonderful country, including the peasants, enjoyed a tolerably comfortable standard of the life now it would be necessary to go to Arabia to find cultivators in more wretched circumstances. Here, too, there are new factories, a huge new power station, a huge new square at Kharkov with huge Government buildings—and food being exported from Odessa.

A KOLHOZNIK'S LIFE.

In a village about 25 kilometers from Kiev (old capital of the Ukraine; enchanting town) I visited a collective farm worker, or kolhoznik. His wife was in the outer room of their cottage sifting millet. There were also three chickens in the outer room, and on the wall two icons and a bouquet made of colored paper and a wedding group, very gay. "How are things?" I asked. "Bad," she answered. "Why?" "Only potatoes and millet to eat since August." "No bread or meat?" "None." "Were things better before you joined the collective farm?"

THE UKRAINE.

The Ukraine is more a separate country than the North Caucasus. It has a language of its own and an art of its own; southern rather than eastern; with white, good houses and easy-going people. Even now you can see that it has been used to abundance. There is nothing pinchbeck about the place, only as in the North Caucasus, the population is starving. "Hunger" was the word I heard most. Peasants begged a lift on the train from one station to another, sometimes their bodies swollen up—a disagreeable sight—from lack of food. There were fewer signs of military terrorism than in the North Caucasus, though I saw another party of, presumably, kulaks being marched away in an armed guard at Dnepropetrovsk; the little towns and villages seemed just numb and the people in two desolate a condition even actively to resent what had happened.

peasants, who, of course, let them starve. "I thought you'd got rid of all the rich peasants?" "We did, but their agents remain." "What about the winter sowing?" "Very bad." "Again bad organisation. People lost heart and stopped working. Weed everywhere, and with the cattle dead, no manure; no horses to transport fertiliser, even if it was available." He hushed his voice. "There are enemies even on the Council of the collective farm. Now they wouldn't elect me on to the Council." "Some grain must have been produced. What happened to it?" "All taken by the Government this year. You'll only have to pay a tax in kind—so much per hectare—and not deliver a quota for the whole district. When you've paid the tax in kind you'll have about two-thirds of the crop left for yourselves." "If we get as big a crop as they estimate. But we shan't—not with the land in such bad condition and with no horses. They'll take everything again." He showed me his time-book. His pay was seventy-five kopeks and there'd be plenty of milk for his children, but the expert who advised this forgot to provide a half a slice of bread. He said that for the most part he spent the rich money on the fuel. Some

peasants, who, of course, let them starve. "I thought you'd got rid of all the rich peasants?" "We did, but their agents remain." "What about the winter sowing?" "Very bad." "Again bad organisation. People lost heart and stopped working. Weed everywhere, and with the cattle dead, no manure; no horses to transport fertiliser, even if it was available." He hushed his voice. "There are enemies even on the Council of the collective farm. Now they wouldn't elect me on to the Council." "Some grain must have been produced. What happened to it?" "All taken by the Government this year. You'll only have to pay a tax in kind—so much per hectare—and not deliver a quota for the whole district. When you've paid the tax in kind you'll have about two-thirds of the crop left for yourselves." "If we get as big a crop as they estimate. But we shan't—not with the land in such bad condition and with no horses. They'll take everything again." He showed me his time-book. His pay was seventy-five kopeks and there'd be plenty of milk for his children, but the expert who advised this forgot to provide a half a slice of bread. He said that for the most part he spent the rich money on the fuel. Some

EAGLE REGALIA CO. Виробляє: ПРАПОРИ, ЦЕРКОВНИ ХОРУГВИ, ЛЕНТИ, ВІДЗНАКИ, СТЯЖКОВІ ВІДЗНАКИ, БРАТСЬКІ ПЕРСТЕНІ І ПЕЧАТКИ. Кожні ваше братство, товариство чи стверженню хоче бути вдячене, яке пише нам замовлення на пробу. Каталоги, інформація і зразки адресуйте Вам на адресу: 298 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

ЗІЛЛА МІЛЛЕРТОН ЗНАМЕНИТЕ СРЕДСТВО ДЛЯ ХОРХИ!

ЛІТТЕРЕНЕ І ХАРРИ НЕЙМРЕС. 551 Linden Avenue, Johnstown, Penna.

АННА ДАМАНСЬКА. 2024 Rable Street, Chicago, Ill.

ЗНИЖЕНІ ЦІНИ: 3 пакети — 2 долари; 2 пакети — 1 дол. 50 цт. Семплі вислано безплатно. — Адреса: J. S. MILLER, INC., 62 BEACON ST., NEWARK, N. J.

"Much better." "Why did you join, then?" "Oh, I don't know." She opened a door leading to an inner room to call her husband. He was lying on the stove, but got up when she called and came in to us carrying one child and with another following him. Both children were obviously undernourished. I told the man that I was interested in collective farms, and he was ready to talk. "I was a poor peasant," he said, "with a hectare and a half of land. I thought that things would be better for me on the collective farm." "Well, were they?" He laughed. "Not at all; much worse." "Worse than before the Revolution?" He laughed again. "Much, much worse. Before the Revolution we had a cow and something to feed it with plenty of bread, meat sometimes. Now nothing but potatoes and millet." "What's happened, then? Why is there no bread in the Ukraine?" "Bad organisation. They send people from Moscow who know nothing; ordered us here to grow vegetables instead of wheat. We didn't know how to grow vegetables, and they couldn't show us. Then we were told that we must put our cows all together and there'd be plenty of milk for our children, but the expert who advised this forgot to provide a half a slice of bread. He said that for the most part he spent the rich money on the fuel. Some

times he bought a little tobacco. Nothing else. No clothes, of course, or boots, or any thing like that. "What about the future?" I asked. He put on a characteristic peasant look; half resignation and half cunning: "We shall see." When I got back to Moscow I found that Stalin had delivered himself of this opinion to a conference of collective farm chock brigade workers— By developing collective farming we succeeded in drawing this entire mass of poor peasants into collective farms, in giving them security and raising them to the level of middle peasants... What does this mean? It means that no less than 20,000,000 of the peasant population have been saved from poverty and ruin, from kulak slavery, and converted, thanks to the collective farms, into people assured of a livelihood. This is a great achievement, comrades. This is such an achievement as the world has never yet known and such as not a single State in the world has ever before secured.

RADIO.

ОЛИФАНТ, ПА. Хор української греко-католицької св. Кирила і Мефодія в Оліфант, Па., відіграв в Бокскрені, Іліноїс, з радіо-станції W.Q.A.N. в Скреттон, Па., у виступі, для 18 квітня, від години 9 до 9:30 вечером. Хор співатиме під управою учителя Якова Гайдука.

В КОЖНІ УКРАЇНСЬКІ ХАТИ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГолоШЕННЯ

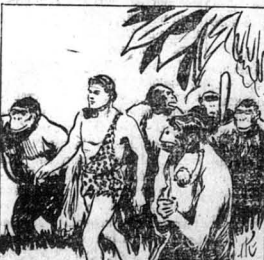
СВЯЧЕННЯ ПАСОК В БРОНКС, Н. Й. відбувається В СУБОТУ, 15 КВІТНЯ 1933 Р. (SATURDAY, APRIL 15, 1933) В УКР. НАРОД. ГАЛІ під проводом 1274 HOE AVE. & FREEMAN ST. BRONX, N. Y.

ЯКІВ КОРНAT. ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП БІЛЛЯ LADIES AND GENTS FURNISHING 102 E. 7th STREET, (напроти костелу, між 1-ою Еншою і 2-ою Еншою) NEW YORK, N. Y.

НА СВЯТІ! — НА СВЯТІ! Кожна Родина купує на свята. Замість ти до мужиків, прийди до свого! В мене всі дітки. Маю великого вбраного роду спідню білизну для жінок, мушині і т. д. Маю великого роду женські панчохи, блонтери, стеліни, рукавички і т. д. З найліпших фабрик мужські сорочки; лляни, бродячок, новітні, українські шльози, ковчирі і т. п. Хлопчик сорочки, кашубки, панчохи і т. п. Внес товар свійши, щопино з фабрик. Що в мене купує — а Вам не буде до вдоволи, то змінюю Вам. Ціни дуже дешеві. Не забувайте на народний обов'язок: "Свій до свого!" Я. КОРНАТ, власник.

В КОЖНІ УКРАЇНСЬКІ ХАТИ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА".

ТАРЗАН У СЕРЦІ ЗЕМЛІ.

Того задремали на стегні ватажок малю і почав бігати з тою малюю, що протинялася розвизанню рук Тарзанови. Біжка була завзята, така, як і в тих малих, які живуть в джунглях. Нарешті ватажок переміг і ще раз наказав розвизати руки Тарзанови. Цього ватажка звали Тарган. Цин звернувся до Тарзана зі словами: "Коди ти спробуєш утекти від нас, то я тебе вбю на місці й відразу". Вони не знали, що значить ніж у Тарзанови, а тому його не вибрали від нього.

Скоро Тарзан почув задику звуки, які показували йому на те, що сюди йде багато малих. Тут Тарган звернувся до нього зі словами: "Ось вони надходять. Скоро будемо мати з тебе смачну пожинку". Тепер Тарзан зрозумів, що значили тарбанивання києм по дереви. Це малда скидала свої малди. Скоро з усіх сторін почали з'являтися малди, й не тільки самці, але й самці з їх дітками. Тарзан легко пізнав малди малими їх головному ватажка Мвалота.

"Отсього ми спімали в наше сільце", сказав Тарган. "О, то це є той бенкет, на який ти кликав нас?" — заважив Мвалот. "Ти повинен був привести його до нашого табору. Алде ти може ходити". Тут Тарган пояснив, що не все, що вони мають. Він розповів про білку титрін з буйованим та мулатом. Тепер на пошці є багато пожинки. На це Мвалот сказав: "Веди нас туди, а цього ми можемо з'їсти пізніше, підтанцювати передній".

Хоч Тарзан був полонений, то він чув себе тут, як вдома. Недалеко поперед нього йшов головний ватажок малю, а поруч з ним Тойд, — той самець, який протестував проти розвизання рук Тарзанови та якого набирав Тарган. Тойд щось говорив півголосом ватажкови. Тарзан зрозумів, що розмова була про нього. Від тієї розмови він нічого гарного не сподівався. Несподівано Мвалот підійшов до Тарганови й замахнувся на нього своїм величезним києм, щоб його вдарити.

МІЛІТІН ВІДІГРАВ У.Н.СОЗІА. ДЖЕРІСІ СІТІ, Н.ДЖ.Р.С. (Frank J. Miller) Християнська церква, 298 Бродвей, Нью-Йорк, Нью-Йорк. З'являється щотижня в суботу о 9 годині вечером. Програма: "Свій до свого" (The Song of the Lark) — опера в 2 актах. "Свій до свого" (The Song of the Lark) — опера в 2 актах. "Свій до свого" (The Song of the Lark) — опера в 2 актах.

ОЛИФАНТ, ПА. Хор української греко-католицької св. Кирила і Мефодія в Оліфант, Па., відіграв в Бокскрені, Іліноїс, з радіо-станції W.Q.A.N. в Скреттон, Па., у виступі, для 18 квітня, від години 9 до 9:30 вечером. Хор співатиме під управою учителя Якова Гайдука.

СВЯЧЕННЯ ПАСОК В БРОНКС, Н. Й. відбувається В СУБОТУ, 15 КВІТНЯ 1933 Р. (SATURDAY, APRIL 15, 1933) В УКР. НАРОД. ГАЛІ під проводом 1274 HOE AVE. & FREEMAN ST. BRONX, N. Y.

ЯКІВ КОРНAT. ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП БІЛЛЯ LADIES AND GENTS FURNISHING 102 E. 7th STREET, (напроти костелу, між 1-ою Еншою і 2-ою Еншою) NEW YORK, N. Y.

НА СВЯТІ! — НА СВЯТІ! Кожна Родина купує на свята. Замість ти до мужиків, прийди до свого! В мене всі дітки. Маю великого вбраного роду спідню білизну для жінок, мушині і т. д. Маю великого роду женські панчохи, блонтери, стеліни, рукавички і т. д. З найліпших фабрик мужські сорочки; лляни, бродячок, новітні, українські шльози, ковчирі і т. п. Хлопчик сорочки, кашубки, панчохи і т. п. Внес товар свійши, щопино з фабрик. Що в мене купує — а Вам не буде до вдоволи, то змінюю Вам. Ціни дуже дешеві. Не забувайте на народний обов'язок: "Свій до свого!" Я. КОРНАТ, власник.

ПОВДОМЛЕННЯ. Д-р Н. Я. МИХАЛЕНКО. УКР. ДІКАР-ХІРКУРГ 1 АКУШЕР. ПЕРЕНІ СВІН ОФІС. 3 ФІЛДІЛЕН ДО КІЛВЕНД, О. ІЛІА ЧИСЛО 3015 W. 14th STREET, CLEVELAND, OHIO. Tel. Atlantic 3929.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК. ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОУК, БРОУКЛІН, Нью-Йорк і ОГОЛОНІХ. Tel.: Orchard 4-2568 129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY

ІВАН ДУЧИНСЬКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК. 46 WASHINGTON STREET, YONKERS, N. Y.